

Kwa taŋa zliya tsasli Pəl kaa Timəte Kwəma dza ghwəmməə gha sənataa dzəkən zliya na

Ta bə kaa madigay Timəte tsasli Pəl zliya na. Ma kə kaa har Timəte tsa vay: «Zəghwee» kə. Sa nzana ghəci niy kəətiti Timəte ta banavə nəfə tsa ci ghəci kaa Yesəw, va tsəgha har na tsəgha. Timəte tsa va dibay, ndə mbə mbəzli ghəra Pəl sləni Yesəw li shi niy nza na. Piya daŋ mənti Timəte mbə ghəra sləni ghəshi lə Pəl tə pi kwəti, cəke' ghəci sənay nzəy tsa Pəl wəzə.

Ma kə nihwəti mbəzliy, ghala pətsa tsasli Pəl zliya nay, məndi pəlay səəmə kwa fərshina mbə məlmə Rəm na, ghəci mbə zhiniy təwrə tə hidfi ka Masedəwan, kə ghəshi. Ma na Timəte naci kiy, ghəci mbə məlmə Efesə na. Pəl niy gəzanci na nzəyəy mbəba, ta mətsəhə bərqi lə ta bəni shiy kaa mbəzli mbəba. Məlmə Efesə vay, məlmə dikə na, ndəkwə vəgha kwəfa dikə na. Daŋ ka mbəzliy təwrə mbə ta zhəghə dəvə.

Avanay njasa nəwva kwəma mbə zliya na:

Vəh 1 Pəl gəzanci kaa Timəte nza ghəci makə mbəzli va bəni shi dzərvə dzərvə ni kaa mbəzli, ka gəzəə dzəkən wəzə hwər tsa mananati Hyala ghəci Pəl. Zhini ka gəzə kaa Timəte a ghəci kəsəvə ndəghwə kwəma Hyala wəzə mbə nəfə tsa ci.

Vəh 2 Pəl gəzanci kaa Timote a ghəci gəzanshi cə'wə Hyalaa kaa mbəzli, ka gəzanci njasa dza zhər lə mi'iy nzəy mbə jakəva tsa mbəzliy nəw Yesəw.

Vəh 3 Pəl gəzanci kaa Timote njasa təbə mbəzliy 'wa kwal kaa mbəzliy nəw Yesəw, nza ghəci sənay tərashi.

Vəh 4 Pəl mbə gəzanci kaa Timote dzəkən kwəma dza mbəzliy mənəi ge'i lə kwa kərnəi vəghwə. Zhini ka gəzanci a ghəci mbə mənəti məhərli lə kwəma dza naa bananshi kaa mbəzli difa.

Vəh 5 pa' tə vəh 6:1-10 Pəl gəzə kaa Timote dzəkən nzəy tsa mi'i mbəreketi, lə nzəy tsa ka 'wa kwal kaa mbəzli, lə nzəy tsa mevivi kwa jipə mbəzliy nəw Yesəw, lə nzəy tsa ka shiy.

Vəh 6:11-21 Kwa kərnəi gəzə kwəma Pəl kaa Timote

Pəl səkwə Timote

¹ Yən tsasli na zliya na, yən yən Pəl ndə kwal tsa Yesəw *Kəristəw. Kar Hyalaa mbəlītəmmə ghəshi lə Yesəw Kəristəw ntsa fəy ghwəmmə ghən tsa ghwəmmə gəzliŋə ti fəyra na ka ndə kwal tsa Yesəw.

² Kaa ngəŋa gha Timote tsaslee zliya na. Ghay, nja zəghwee yakee katanj katanj mənəiŋa gha, sa kəətītəŋee mba'a gha banavə nəfə tsa gha kaa Yesəw *Kəristəw. Məntəŋa wəzə hwər tsa

1:1 1:1 Ndə kwal tsa Yesəw: 2:7; Hyalaa mbəlītəmmə: Tit 3:4; fəy ghən gəzliŋə: Kwəl 1:26-27 1:2 1:2 Timote: 1Kwər 4:17; zəghwee: 1Kwər 4:15; 1Tes 2:11; Tit 1:4

nzə Didi Hyala ghəshi lə Ndə sləkəmmə Yesəw Kəristəw, mba'a ghəshi zhəhwərti zhəhwər tə gha, zhini mba'a ghəshi ndaŋa zərkə mbə nzəy tsa gha.

Məni tə ghwəy məhərli va mbəzliy bəniŋwəy shiy kama katan ni

³ Ə dee ghaa nzəyŋa mbə məlmə Efesə, njasaa niy gəzəŋee va yən madī ta dzaraa dzəti hidī ka Masedəwan. A nihwəti mbəzli mbə məlmə vay, kwəmaa kama katan na kwa kwal Hyalaa bəni ghəshi kaa mbəzli. Ə pə ghaa makəshi va bəni niva shiy kaa mbəzli. ⁴ Gəzanshi, ka kəslimbə ghən ghəshi kən kwəma mbəzli mbərədzə lə bəbala jijihī, ka dzar ka dzar, kala kərkəva ma ma, pə gha kaa ngəshi. Niva shiyəy, war ghəpə na sa fə ghəshiy dzəghwa jipə mbəzli tə gəm gwa'a tsəgha. Ka kəəti mbəzli ghəshi ta sənay njasa mbəli Hyala mbəzliw. Mba'a kə ndə bənavə nəfə tsa ci kaa Hyalay, ta mbəliy dza na. ⁵ Sa wana dza ghaa gəzanshi kwəma va tsəghay, ta mbə ghəshiy dī nihwəti mbəzli lə dī tsaa səəkə mbə nəfer dəwdəw ni, ka məni kwəma wəzə na ghəshi, mba'a ghəshi bənavə nəfer shi katan katan kaa Hyala. ⁶ A nihwəti mbəzli tibay, mbərəkə zlashi ghəshi məni shi wəzə ni va, mba'a ghəshi kəslimbə ghən war mbə ngəngərə ghəpə tsa gəmgəm tsa gwa'a

1:3 1:3 Efesə: SləniKY 20:1mbəzliy bəniŋwəy kwəmaa kama katan na kwa kwal Hyala: 4:1-10; 6:3-5, 20-21; 2Tim 2:16-18, 23-26; Tit 1:10-16; 3:9-11 **1:4** 1:4 4:7; 6:20; 2Tim 2:16, 23; 4:4; Tit 1:14

1:5 1:5 1:14, 19; 2:15; 4:12; Rm 12:9; 13:10; 1Kwər 8:1; Gal 6:10; 2Tim 1:3, 13; 3:10; Tit 1:15 **1:6** 1:6 1:4; 6:4, 20; Tit 1:10

tsəgha. ⁷ Mba'a ghəshiy dī nza ka *mbəzliy bənīpə kwəma pəhəti Hyala na, a ka sənata ghəshi ya kwəma gəzəpə ghəshi vaw. Ya shi dātəvashi ghəshi vaa dzəti bənishi kaa mbəzli na, sənashi ghəshiw.

⁸ A ghwəmmə sənay, ta na *kwəma pəhəti Hyalay, jəw na wəzə məndi kə bəvə ta mənī kwəma bərkəkə Hyala liw. ⁹ Favə tə ghwəmmə wəzə: Na na Hyalay, ta mbəzliy mənī kwəma wəzə na bəkə na kwəma pəhəti naw. Avanashi mbəzli bəkə na kwəma pəhəpəhə na ti shi: Ta mbəzliy lidī kwəma pəhəti na, lə ta ka zhini ghən kala nəw ma kwəma pəhəti Hyala, lə ka ndərəm, lə ka mənī *kwəma jikir na, mba'a mbəzliy ha'wə ma tə Hyala, ka ndərə ya nimaba shi dza bəla kwa Hyala. Zhini mba'a ta mbəzliy pəəsli dəshi, ya mbəghəshi, lə ka bəkwəpə gwa'a. ¹⁰ A Hyala bənavəshi kwəma pəhəti na dība kaa ka mənī ghwərghwər, lə kaa zal tsaa hənī lə zal nja mali, lə kaa ka dəl mevivi. Aa bənavəshi dība kaa ka slasla dzərvə, lə ka zəzəmə fəlaa dzəkən kwəma sənata ma ghəshi, mba'a ta mbəzliy mənī shiy dzava ma kwa kwal Hyala. ¹¹ Kwəma bənīnwəy ya nay, mbə Yəwən kwəma wəzə na va ndara Hyala mbə dəvee na. Dzəkən Hyala kwa shəndəkə gəzə na kwəma, səkəkə va Hyala va ghava təfə miy dzəkən mbəzli.

Pəl mananci 'wəsa kaa Yesəw tə sa zhəhwərti na zhəhwər ti

1:8 1:8 Rm 7:12, 16 **1:9** 1:9-10 Gal 5:19-21 **1:10** 1:10 4:6; 6:3; 2Tim 1:13; 2:2, 15; 3:14; 4:2-3; Tit 1:9; 2:1, 7-8 **1:11** 1:11 1Tes 2:4

¹² 'Wəsa nə ya kaa Yesəw *Kəristəw Ntsaa sləkəmmə, ghəci saa ndara bərçi ta ghəranci sləni cee. 'Wəsa nə ya ngəci, sa nzana, mba'a nighətəra ka ntsa slar tsa dzaa bəvə sləni bekir dəvə, va tsəgha bəvəra na ta ghəra sləni ci. ¹³ Kwatanay, ə niy tsəere, ka sanshi ngəra'wə kaa mbəzliy niy nəw, ka tsəərəshi. Dzəghwa Hyala mba'a zhəhwərti zhəhwər tə ya tərəjw. Saa niy sənata mee ghalaba sləni jikir naa sa ghəree va pən. Kalaa niy banavə nəfə tsee ya ngəci. ¹⁴ Dzəghwa Ndə sləkəmmə Yesəw, mba'a mənti wəzə hwər tə ya dalala, dza na mba'a ndara kwal ta mbee banavə nəfə tsee, mba'a kəətitəra ta mbee dī nihwəti mbəzli, sa nzana jakəjakə ghəy li.

¹⁵ Avanta kwəma dzee na ta gəzə sənəzvay, kwəma katan na na, a kə mbəzli zləbavə lə nefer shi gwanashi: A Yesəw Kəristəw səkəy dzəti hidī ta mbəli mbəzliy mənī *kwəma jikir na. Mbə mbəzli vay, yən gwəra naa mənəhwə kwəma jikir na. ¹⁶ Ma dza Yesəw Kəristəw na, mba'a zhəhwərti zhəhwər tə ya, yən yən saa gwəramti vaa mənəhwə kwəma jikir na, ta mbəə canshi kaa mbəzli njasa nza Yesəw ndə sə'wa kwəma. Ma kwəma mənti na va lə ya tsəghay, ta mbəə canshi kaa mbəzli, njasa dza naa sə'wa kwəma ti shi kwərakwə. Sa ka ghəshi banavə nefer shi kaa Yesəw na, nza ghəshi kwəmavə piy tsaa kədi ma. ¹⁷ Fal Hyala

1:12 1:12-17 2:7 **1:12** 1:12 Gal 1:15-16 **1:13** 1:13 SləniKY 8:3; 9:1-5; 1Kwər 15:9; Gal 1:13 **1:14** 1:14 1:5; 1Kwər 15:10
1:15 1:15 Lk 15:2; 19:10; Rm 5:8 **1:16** 1:16 Ef 3:7-9; Kwəl 1:25
1:17 1:17 Rm 16:27

ghwəmmə nana ki. Ghənzə na mazə pa' kwa ndimndim, na nanzəy, ka məti naw, ka nata ndə dibaw, war ghənzə na Hyala kwətita. Ə pə ghwəmmə fə shəndəkəə dzəti, ka fə dikəə dzəti ya hwəmba. *Amin.

Pəl mətəhanci bərçi kaa Timote

¹⁸ A zəghwee Timote, avee fambəŋa kwəma na mbə dəvə gha. Ghənzə na kwəma gəzəkə ka gəzə kwəma Hyala kwatanəa dzəkən gha. Kwəma gəzəkə ghəshi vay, zəzə tə ghaa dzəkən, mənta ghənzə ka shi mbəz gha, ta bəŋa bərçi, ta məni sləni wəzə na. ¹⁹ Ma ghala vəghwə tsa dza ghaa məni sləni gha vay, war kaa Hyala pə gha taa zlatanavə nəfə tsa gha. Zləbavə tə gha kwəma gəzəŋa *Safə tsa Hyala mbə nəfə tsa gha. A nihwəti mbəzli tibay, kala zhini ghəshiy dī zləba kwəma gəzanshi Safə tsa Hyala mbə nefer shi. Va tsəgha dī ma ghəshiy zlatanavə nefer shi kaa Hyala ghwəla. ²⁰ Ma gəla mbəzli gəzee vay, mbə shi na kar Himene lə Alekəsandərə. Mbəzli bakə ni vay, e tahanavəshi kaa *ndə jaka tsa Hyala, nza ghəshi mbəə bənivə nzəyshi kala tsəərə ma Hyala ghwəla.

Kwəmaa dzəkən nzəy tsa mbəzliy nəw Hyala

2

¹ Avanta kwa taŋa kwəma dee gəzanshi kaa mbəzli, ta məni ghəshi: Ə pə ghwəy cə'wə

1:18 1:18 4:14; 6:12; 1Kwər 9:24-25; 2Tim 4:7-8; Zhəwdə 3
 1:19 1:19 1:5 1:20 1:20 Himene: 2Tim 2:17; Alekəsandərə:
 2Tim 4:14; ndə jaka tsa Hyala: 1Kwər 5:5 2:1 2:1 Ef 6:18-19;
 Flp 4:6

Hjala, ka mbazlanta miy, ka mananta 'wəsa ta mbəzli gwanashi. ² Cə'wəm Hjala ta mezhizhə, lə ta mbəzli dikə dikə ni gwanashi, ta mbə hidī ghwəmməə nza wəzə, ghenikə nzəy ti shi. Ma mbə nzəy tsa ghwəmmə va kiy, ta mbə dza ghwəmməə nəw Hjala lə nəfə kwətīŋ, ka təbanta nzəy tsa ghwəmmə kaa Hjala. ³ Nava kwəmay, ghənzə na sa wəzə na, ka təbanta tərəŋw kaa Hjala kwa mbəlimmə. ⁴ Tawa təbanta nay, sa nzana ka dī ghənzə mbəzliy mbəlishi gwanashi. Zhini ka dī ghənzə mbəzliy sənata na katan na kwəma. ⁵ Ta mbəzli gwanashi na kwəma va, sa nzanay, kwətīŋta na Hjala gwa'a tsəgha. Zhini kwətīŋəy mətəkwal tsa kwa jipə Hjala lə mbəzli dība. Ntsa vay, ghəci na Yesəw *Kəristəw. ⁶ Ndəs səəkəy na, mba'a zlay piy tsa ci ta mbəə mbəərəti mbəzli gwanashi. Kwəma mənti na vay, ta mbə mbəzliy sənay a Hjalaa dī mbəlishi gwanashi ge'i lə vəghwə tsa bərkəti na va kə ghəshi, mənti na tsəgha. ⁷ Va tsəgha fəyra Hjala ka ndə kwal tsa nzə, ta dzaa gəzanshi kwəma va kaa mbəzli. A kə ngəra na: «Mbala bananshi kwəmee kaa *mbəzliy kamaa ka Zhəwifə, ta mbə ghəshiy sənata na katan na kwəma, nza ghəshi banavə nefer shi kaa Yesəw» kə. Kwəma gəzee vay, dzərvə mbəw, kwəma katan na na.

2:2 2:2 Esd 6:10 2:3 2:3 Tit 3:4 2:4 2:4 Ezhek 18:23; 2Tim 2:25-26; 2Pi 3:9 2:5 2:5 Nəw 6:4-5; 1Kwər 8:6; Rm 3:29-30; 10:12-13 2:6 2:6 Mk 10:45; 2Kwər 5:15; Gal 1:4; Tit 2:14; 1Zhn 3:16; vəghwə tsa bərkəti Hjala: Gal 4:4; Tit 1:3 2:7 2:7 ndə kwal tsa Yesəw: 1:11-17; Gal 1:1; 2:7-8; Ef 3:7; 2Tim 1:11

⁸ Ma dee kiy, ya pa' kwəmaɓay, ka cə'wə Hyala zhər, ka kafə dividivi shiy dzəta ghwəmə, ta cə'wə Hyala lə nəfə tsa dəwdew tsa. Əntaa ghəshi bə nəfə ma, əntaa zəzə kwəma gəmgəm na nza mbə ghən shi ma.

⁹ Mi'i dibay, ə dee ghəshiy dza lə shi wəzə ni tə vəgha shi, nanzə kiy, əntaa ghəshi dzaa pa shiy, nza mbəzli mbəə falshi ma. Əntaa ghəshi dzaa ghasləva ya lə mbərə ghən tsaa gwəramti, ya lə shi ghaslə ka daf gəna, ya lə kwədeler ka daf gəna ma. ¹⁰ Ma ni shi shi ka ghəshi pəla ghasləva li shiy, mənə sləni wəzə na. Ma na mi'iy ni, a ghəy dī fəti va Hyala, kə ghəshiy, avanay njasa təbə na ghəshiy mənə: ¹¹ War gwəjəshi kə ghəshi dzaa nzəyshi, ka fa shi bəananshi mənədi va, ka dī fəti ti shi. ¹² Banavə kwalee kaa mali ta bəni shiy ghənzə kaa zhər, ya ta sləwashiw. War gwəjəshi kə mi'i nzəyshi. ¹³ Sa nzanay, pərba *Adam gha Hyalaa ngati, madī na ta nga *Evə. ¹⁴ Zhini bay, Adam na sa həərəti *ndə jaka tsa Hyalaw, mali na sa həərəti na, ghənzə saa dīti ma fəti ta kwəmaa niy gəzəkə Hyala. ¹⁵ Ya tsəgha nzəy, ta ya ndərazhi dza mi'i, ma nza Hyala mbəlītishi, ghəshi kə dzaa bənavə nefer shi kaa Hyala, ka dī nihwəti mbəzli lə nəfə tsa shi dəwdew kwa kwəma Hyala, kala kəli ma ghən tsa shi.

3

2:8 2:8 1Pi 3:7 2:9 2:9 1Pi 3:3-5 2:10 2:10 5:10 2:11
 2:11-12 1Kwər 14:34 2:13 2:13 Ghava 2:7, 21-22; 1Kwər 11:8-9
 2:14 2:14 Ghava 3:1-6, 13; 2Kwər 11:3

Njasa tɔbɔ mbɔzliy 'wa kwal kaa mbɔzliy nɔw Yesɔw nza

¹ Avanta kwɔma dzee na ta gɔzɔy, kwɔma katan na na. Mba'a kɔ ndɔɔ dɔ mɔniy ka ntsaa 'wa kwal kaa mbɔzliy nɔw Yesɔwɔy, slɔni wɔzɔ naa sa tivɔ na. ² Ma ntsaa 'wa kwal va kiy, ka tɔbɔ na mɔndiy hanci cɔm dza kwa *kwɔma jikir na ya jɔw nzɔw. Mali kwɔtin tɔbɔ na vɔ. Ntsaa ya ghɛn tsa ci va kwɔma ghɛci, ndɔ ka zɔzɔ kwɔma wɔzɔ, ka ka'wɔ ka mɔlmɔ wɔzɔ kɔghi tsa ci, mba'a mbay bananshi shiy kaa mbɔzli wɔzɔ, ava tsɔgha tɔbɔ na. ³ ɔntaa ghɛci dzaa nzaa ndɔ sasa shiy, ka ghi ma, ɔntaa nzaa ndɔ ghwampa ghwampay ma. Ndɔ sɔ'wa kwɔma dɔ na ghɛci kala dɔ ma miy, kala mɔni ma mɔtsɔ ta gɔna. ⁴ Ghɛci dibay, ntsaa mbay kɔsɔvɔ mbɔzli kɔghi tsa ci wɔzɔ, mba'a iti ndɔrazhi ci, ka ha'wɔ ghɔshi ti, ka danci fɔti wɔzɔ, dɔ na. ⁵ Ma gɔzee kwɔma va tsɔghay, sa nzana kala mbay kɔ ndɔ kɔsɔvɔ ni kɔghi tsa ci mbɔzli wɔzɔy, njaa dza naa mbay kɔsɔvɔ niy nɔw Yesɔw mbɔzli kia? ⁶ Mba'a pɔ ghwɔy dɔ fɔ ndɔ ka ntsaa 'wa kwal mbɔ mbɔzliy nɔw Yesɔwɔy, ɔntaa ghwɔy fɔ ntsaa zlɔbavɔ kwɔma Hyala 'war'war ma. Sa nzana, mba'a kɔy yɔwɔn ndɔ mbɔ kwɔma Hyalay, ta kɔli ghɛn dza na. Ka gha nighɔ ki na, Hyala basanakɔn ngwɔvɔ njasa basanakɔn na va kaa *ndɔ jaka tsa nzɔ. ⁷ Ma ntsa va dibay, ntsa fal mbɔzliy nɔw ma Yesɔw dɔ na ghɛci, kala tsɔgha na ta ndɔrɔ dza ghɔshiy dza, ma ghalaba ki na, tantan dza ndɔ jakaa kɔrinɔhwɔɔ dzɔti zamba

3:2 3:2-7 Tit 1:6-9; 1Pi 5:1-4

3:3 3:3 2Tim 2:24

3:7 3:7

2Kwɔr 8:21; SlɔniKY 6:3

ci ta mēni kwēma gēmgēm na.

Njasa tēbē mbēzliy kēti mbēzliy 'wa kwal kaa mbēzliy nēw Yesēw

⁸ Ma tēbē mbēzliy kēti ka 'wa kwal kaa mbēzliy nēw Yesēw kwērakwēy: Wēzē kē nzēy tsa shi mbē slēni ghēra ghēshi gwanata, kala gēzē ma kwēma ghēshi bakē bakē, kala sa ma tay ghēshi gar ghi shi, kala gwēfē ma gēna va mbēzli. ⁹ Kwēmaa dzākēn banavē nēfē tsa ci ndē kaa Yesēw, sa cikēvēri Hyala dzēti ngwēlay, mba'a ghēshi ndēghwēti lē nefer shi dēwdēw. ¹⁰ Mba'a pē ghwēy dī tsēha mbēzliy kēti mbēzliy 'wa kwal kaa mbēzliy nēw Yesēwēy, pērba slēni shi pē ghwēy taa nighēti di, mba'a kē slēni shi wēzēy, nza ghwēy banavēshi slēni va mbē dēvē shi ghalaba ki. ¹¹ Mi'i mbēzli va kwērakwēy, wēzē kē nzēy tsa shi mbē slēni ghēra ghēshi gwanata. Əntaa ghēshi nzaa mi'i ka zēmē mētsēni mbēzli ma, na na shiy, ə kē ghēshiy ya ghēn tsa shi va kwēma, mba'a ghēshi kēsēvē slēni shi bekir dēvē ya hwēmba. ¹² Ma ntsaa kēti mbēzliy 'wa kwal vay, kwētīn dī na mali vē, mba'a ghēci sēnay kēsēvē ndērazhi ci lē nihwēti mbēzli kēghi tsa ci wēzē. ¹³ War mba'a kē ghēshi ghērati slēni shi va wēzēy, ta ha'wē dza mbēzli ti shi, ka falshi. A ghēshi taa mbay gēzē kwēma kaa mbēzli, dzākēn nēw kwal Hyala tsaa jakayēmme va lē Yesēw *Kēristēw kala hazlēni ma.

Shiy gwēra dikē ni cikēvērimmē Hyala

14 Ya tsøgha tsasliŋee zliya nay, mbə bərkə dza nzee ta kwəmə lə gha kwa kwəma jəw. 15 Ya ə dzee tsəhəra ma taŋtaŋəy, ta kəətitiŋa dza zliya na, ta mbə ghaa sənay njasa təbə nzəy tsa mbəzli Hyala. Ma mbəzli Hyala va gəzə yay, ghəci na jakəva tsa mbəzliy nəw Yesəw lə Hyalaa bəpə piy. Mbəzli Hyala vay, ghəshi na shiy kəsəvə kwəma Hyala katan katan, njasa ka shəl vaa nza. 16 Ma kwəma Hyala va niy nza mbəmbə nay, a Hyala cikəvərimməə dzəti ngwəla nana ki. Ghwəmmə gwanamməy, a ghwəmmə sənata: Ma sa səkəy Kəristəw dzəti hidiy, mba'a zhəghəy nja ndə ngəri tsa gwanay tsa. A *Safə tsa Hyala dəwdəw tsa cikəvəri njasa nza naa ntsa slar tsa, mba'a ka kwal Hyala nay, mba'a mbəzli gəzanshi kwəma ci kaa mbəzli tə hidī gwa'a gwa'a, mba'a mbəzli banavə nefer shi ya pa' kwəmafa tə hidī, mba'a Hyala kafəghə dzəmə ghwəmə, mba'a kwəmavə shəndəkə tsaa gwəramti.

Kwəma vay, kwəma dikə na tərəŋw. Ghənzə cimmə na kwal tsaa nəw Hyala.

4

Ka bəni dzərvə kaa mbəzli

1 A *Safə tsa Hyala dəwdəw tsa gəzəkə bazhə bazhə, ma ge'i ghala kwa kərnī vəghwəy, ta

3:15 3:15 Ef 1:23; 2:19-22 3:16 3:16 Mt 28:18-19; Mk 16:19; Zhj 1:14; SləniKY 2:33; Ef 1:20-21; Flp 2:6-11; Kwəl 1:6, 23; 2Tim 4:17 4:1 4:1-11 1:10 4:1 4:1 2Tim 3:1

zlay nəw kwal Hyala dza nihwəti mbəzliy dza, kə. Ka dī fəti ta kwəma dzərvə dzərvə na, ka nəw kwəmaa səəkə va hyeler. ² Ka slasla dzərvə lə gəzə kwəma bakə bakə ni va dza naa ngədəhwəshi. Ma mbəzli vay, ha'wə kwa mətəsəshiw, cəke' pənishi ghəshi, kwəma tībaa tsə'wə mbə nefer shiw. ³ Ma kə mbəzli vay: Wəzə na ndəə bə maliw, kə ghəshi. Zhini ma kə ghəshi bə na: Wəzə na zəmə nihwəti shi zəməw, kə ghəshi. Ma na Hyala nanzə kiy, ta zəməshi mbəzli ngati na shi zəmə va. Va mbəzliy bənavə nefer shi kaa Yesəw *Kəristəw, shiy sənata na katarə na kwəmay, war məniti ma ghəshi 'wəsa kaa Hyala na, war ka zəmə shishi kala kwəma tība. ⁴ Sa nzanay, wəzə na shi ngati Hyala gwanashi. Nihwəti shiy mbə shi gar ndərəshi, məniti ma məndi 'wəsa kaa Hyala ti shiw. ⁵ Wəzə dəwdew na shiy ya nimaba, sa gəzəkə Hyala tsəgha, mba'a sa ka ghwəmmə cə'wakən cə'wə kən shi.

*Ndə ghəra sləni tsa Yesəw *Kəristəw wəzə tsa*

⁶ War mba'a pə gha bənanavəshi kwəma va njasa gəzanee va kaa ngwarməhimmə mbə nəw Yesəwəy, ghalaba na, ta nza dza ghaa ndə ghəra sləni tsa Yesəw Kəristəw wəzə tsa. Ta sənay dza məndi ntsa təhə təhə tsa nza gha kwa kwal Hyala, kə məndi, sa nzana mba'a gha bənavə nəfə tsa gha kaa Yesəw, lə sa ka ghaa nəw

4:3 4:3 bəva: 1Kwər 7:1; zəmə shi zəmə: Ghava 9:3; Rm 14:2; Kwəl 2:21; Ebr 13:9; mənī 'wəsa kaa Hyala: Rm 14:6; 1Kwər 10:30

4:4 4:4 Ghava 1:31; SləniKY 10:15 4:6 4:6 1:10

kwōma katan na va bōnivē gha. ⁷ Ka fafa kwe-mer jiji gəmgəm ni va tēbanta ma kaa Hyala gha ma. Ə pə ghaa bōni mōni kwōmaa tēbanta kaa Hyala, ka dza kwa kwōma kwa kwōma li. ⁸ Kəsli bali ta kwəriŋ vəgha ghay, wəzə na, nanzə kiy, ka kəti ndə na tərəŋwəw. Ma jihəva ta sənata kwōma Hyalay, ava ghənzə na saa kəti ndə tərəŋw. Sa nzanay, ka kəti ndə ta nzəy tsa tē hidī sənənva, zhini ka kəti ndə ta nzəy tsa ci mbə vəghwə tsaa dzaa səkə taa dza. ⁹ Ava ghənzə na kwōma katan na, wəzə na mbəzli zləbavə lə nefer shi gwanashi. ¹⁰ Va tsəgha ghəra ghwəmmə sləni lə bərçi, ka jihəva, sa nzana mba'a ghwəmmə fakən məhərli ghwəmmə kən Hyalaa bəpə piy. Ghənzə saa mbəli ti mbəzli gwanashi, gaw na mbəzliyan banavə nefer shi kaa Yesəw.

¹¹ Ava ghənzə na kwōma ka gha bananshi kaa mbəzli wəzə. ¹² Əntaa gha dzaa zləba ndə ndərənə sa nza ghaa zəghwənə, kə ma. Ə pə gha mənənə ka ntsa katan tsa, saa canshi kwal tsa wəzə tsa kaa mbəzliyan nəw Yesəw. Wəzə kə kwōma gəzə gha səvəri mbə miy tsa gha, wəzə kə nzəy tsa gha, a pə ghaa dī nihwəti mbəzli, ə pə gha banavə nəfə tsa gha kaa Hyala, war dēwdēw kə nəfə tsa gha ya hwəmba. ¹³ Ə pə ghaa jihəva ta janganshi kwōma Hyala kaa mbəzli, ka gəzanshi kwōma Hyala, war ka canshi kwōma pa' tē vəghwə tsa dzee səkə ti. ¹⁴ Əntaa gha sawa bərçi ndənə *Safə tsa Hyala va ta

4:7 4:7 1:4 4:8 4:8 6:6 4:10 4:10 Tit 3:4 4:12 4:12 1:5;
Tit 2:7 4:13 4:13 2Tim 3:15-16 4:14 4:14 1:18; 5:22; SləniKY
6:6; 2Tim 1:6; 2:2

ghëra slëni va li ma. Ghala pëtsa gëzaja ka gëzë kwëma Hyala va mëni slëni va, lë ghala vëghwë tsa fakën mëtikwëkwër va dividivi kën gha kwëmavë gha bërci va. ¹⁵ Ava ghënzë na slëni ka gha jihëvaa dzëmbë ghëra nzë lë nëfë tsa gha kwëtij, ta mbë mbëzliy nay njasa dza gha kwa kwëma kwa kwëma mbë ghëra slëni Hyala. ¹⁶ Mëni të gha mëhëriy dzëkën dza gha kwa kwal Hyala, lë dzëkën shi bëananshi gha kaa mbëzli. Ka nëw lë mëni tsëgha kala dali ma ya hwëmba. Mba'a pë ghaa mëni tsëghay, ta mbëlivë ghën tsa gha dza gha lë mbëzliy fa kwëma gha ta gwa'a.

5

*Njasa ka gha mëni kwa kwëma mbëzliy nëw Yesëw *Këristëw*

¹ Mba'a pë ghwëy lë pëhal zalëy, ëntaa gha dzaa nabë lë gwëlan ma. Sahë pë gha dzaa gëzanci kwëma, njasa gëzë gha kaa dëja. Mba'a pë ghwëy lë gwëlay, nja kaa ngwarmëja pë ghaa gëzanshi kwëma. ² Kaa pëhëpëhir mi'i pë gha di gëzë kwëma na, ka gëzanshi nja kaa mëhija. Ma kaa mekwikwi mi'i bë na, nja kaa zhamëhija, lë nëfë tsa dëwdëw tsa pë ghaa gëzanshi kwëma, kala nahwëti zëzë kwëma tifa.

³ Ha'wë të gha të mi'i mbëreketi kama ni shi mbëzli ti shi, mba'a gha kësëvëshi wëzë. ⁴ Mba'a kë ndërazhi va mi'i mbëreketi, ya këhëhita na ghëshiy, a kë ndërazhi va taa bënivë nëw kwal Hyala lë mëni wëzë hwër përbë kaa mbëzli

køghi tsa shi di. A kə ndərazhi va kəsəvə mbəzli shi dikə dikə ni njasa niy kəsəvəshi mbəzli shi va dikə dikə ni kwatəna kwərakwə. Ava ghənzə na naa təbə kwəmava Hyala. ⁵ Ma mali mbəri kwətita na, kala ndə ti gar kəətiy, war dzəkən Hyala kə dzaa fakən nanzə zəzə kwəma, ka cə'wə havəghwə lə həvir gwa'a, nza Hyala mbəə kəəti. ⁶ Ma nahwəti mali mbəriy nza va, ka mənə shi dī vəgha nzəy, məti məti na kwa kwəma Hyala ya tsəgha na mbə piy. ⁷ Ava ghənzə na kwəma ka gha zazanshi kaa mi'i mbəreketi, vantaa cəm nza dzar kwa kabaka shi. ⁸ War mba'a kə ndə kala tsəva kən ngwardəhiy, kwatama mbəzli kəghi tsa ciy, a tsava ndə zlay kwal Hyala. Wəzəba ntsaa yivə ma Yesəw na kən tsava ndə tərəjw.

⁹ Mba'a pə ghaa dī dāhə slənedemer mi'i mbəreketi ta kəətishiy, maliy tanəti piya kwan mətsəkə, kwətij səda ghənzə səəkə ta zal ghala yakə məndi pə gha taa dāhə. ¹⁰ Təbə na dibay, mali ka fal məndi, tə sləni nzə wəzə na ghəra na, saa iti ndərazhi nzə kwa kwal tsa wəzə tsa. Mba'a kə ka məlmə tsəhəshi kəghi tsa nzə na, mba'a sənay ka'wəshi wəzə, ka yabanshi shidshid mbəzliy nəw Yesəw. Ka kəəti mbəzli tə ngəra'wə, war sləni wəzə na ghənzəə mənə. Ma ghalabay, nza gha dāhə slən tsa nzə ki.

¹¹ Ma na mi'i mbəreketi ndərazhishi ni diy, əntaa gha dāhə slənedemer shi na nashi ma. Sa nzanay, a ghəshi dzaa zhiniy dī bə tsahwəti zal, ka ghəshi dza na, mbərkə ghəshi zlay nəw

Yesəw. ¹² Mba'a kə ghəshiy məni tsəghay, ta bənsi fəti dza Hyala. Sa nzana kala zhini ghəshiy mənti shiy gəzəkə ghəshi mənishi kaa Hyala. ¹³ Zhini ba, sa ka gha dəhəti slən tsa gəla mi'i tsəgha ni va ya kala dza ghəshiy bəhwə zaləy, ta kəslimbə ghən dza ghəshi mbə tətəwrə, ka dzar kəy ghyeghyer mbəzli, kala ghəra ma sləni. Shiy gwəra dikə ni dibay, ka miy dza ghəshiy nza. Ka njafənjafə miy ta mbəə sənata kwəma mbə nefer mbəzli, ka ghəshi dza na, ka zhananshi kwəma njədīvə ghəshi va kaa nihwəti mbəzli. ¹⁴ Va tsəgha dee mi'i mbəreketi ndərazhishi niy zhiniy bə nihwəti zhər, ka ya ndərazhi, ka ndəghwə ghi tsa shi. Ma tsəgha kiy, ka dza ka mbəz ghwəmməə kwəməvə kwal tsa gəzə kwəma gəmgəm naa dzəkən ghwəmməw. ¹⁵ Ma gəzee kwəma va tsəghay, sa nzana mba'a nihwəti mi'i mbəreketi ndərazhishi ni va zlay nəw Hyala, ta nəw *ndə jaka tsa Hyala. ¹⁶ Mba'a kə mali tība mbə nəw Yesəw ghənzə, lə mali mbəri mbə manhitay, ə kə dzaa kəəti. Əntaa ghənzə zlatanavəshi sləni va kaa mbəzliy nəw ma Yesəw ma. Ma tsəgha kiy, nza mbəzliy nəw Yesəw kəəti kwataka mi'i mbəreketi kama ndə ti shi.

¹⁷ Ma ka 'wa kwaləə kəsəvə ghəra sləni wəzə na kwa jipə mbəzliy nəw Yesəwəy, a pə ghwəy fa kwəma və shi, aa təbə məndiy ha'wə ti shi, ka wanshi zhəmə tan kaa ni gwanashi ni, kwatama niy tsəva lə gəzə kwəma Hyala kaa mbəzli, lə ka

bənipə shiy. ¹⁸ Sa nzanay, tsəgha gəzəkə Zliya Hyala. Ma kəy: Mba'a pə gha kəəsəvə slay ta ghəra sləni mbə hay, əntaa gha pəhə shiy dzəti miy shi vantaa ghəshi pərə ha va ma, kə. Zhini ma kə ʒa na: Aa təbə məndiy wanci zhəmə ci kaa ndə ghəra sləni, kə.

¹⁹ Mba'a kə ndə səəkəə pati ləvə ta ntsaa 'wa kwal kaa mbəzliy nəw Yesəw va gha, kwətiy kə kala mənti ghəshi gar bakə, ya gar mahkan, ta ndəgha fəti ta kwəma vay, əntaa gha zləba kwəma ci va ma. ²⁰ Mba'a kə ndə mənti *kwəma jikir nay, ə pə gha iti kwa kwəma mbəzli gwanashi, ta mbə nihwəti mbəzliy tərmbə vaa hazləni va məni kwəma jikir na kwərakwə.

²¹ A Timote, ə cə'wəŋee, kwa kwəma Hyala, lə kwa kwəma ka kwal nzə, lə kwa kwəma Yesəw Kəristəw. Məni shiy niy gəzəŋee na, əntaa gha təra ghalaa dzəmbə mbəzli ghaa ishi ma. War yəmshi pə gha taa nighə mbəzli gwanashi.

²² Əntaa gha dzaa diva ta fə dəvəə dzəkən ndə, ta ghəra sləni ghəci kwa jipə mbəzliy nəw Yesəw ma. A pə gha dzaa naghəmti nzəy tsa ci wəzə, ka gha gha ti. Sa nzana, mba'a pə gha tivə ndə tsəgha lə ghənəy, sa ka na mənti kwəma jikir na na, dzəkən gha dza naa zhəghakənvata. Ndəghwə tə gha ghən tsa gha wəzə, mba'a gha məniŋa ka ntsa dəwdəw tsa.

²³ Əntaa gha dzaa sa kwataka yam ngəri ma. Sa tə gha tay jəw jəw, va hwər tsa gha va gagaŋa, nza gha mbəə kwəmavə gəna'a.

²⁴ Nihwəti mbəzliy, kar məndiy nay jikir tsa məni ghəshi bazhə bazhə, ya məndi ghwəla ta basə ngwəvəə dzəkən shi. Na na nihwətiy, war ləy hwəm məndi basanakənshi ngwəvə, ka tsa shi jikir civaa dzəti ngwəla. ²⁵ Ma na sləni wəzə na məni mbəzliy, nza'jəw ka məndiy sənata. Ya kala sənata məndi kyanwkyanwəy, fəcahwəti na, ta sənata dza mbəzli. Va tsəgha gəzanəe, pərba nzəy tsa ndə pə gha dzaa naghanti di, ka gha gha ti ndə ta sləni, pən.

6

¹ Ya nimaba mevivi kwa jipə mbəzliy nəw Yesəwəy, ə kə ghəshiy dənshi fəti wəzə kaa mbəzliy sləkəshi. Va nəghətaa məndi dzaa sawa slən tsa Hyala, ka ndərə shi bananshi ghwəm va kaa mbəzli. ² Mba'a kə ndəə mava tsa ntsaa nəw kwal Hyalay, əntaa mava dzaa ni, yəmyəm nza ghəy li sa nza ghəy ngwarməmə mbə nəw Yesəw li, kə, kala dī ma fəti va ntsa ci dikə tsa ma. War ə kə dzaa mətəhə ghəra sləni ci wəzə wəzə, sa nzanay, mbəzli shi va dikə dikə ni na, a ghəshi banavə nefer shi kaa Hyala kwərakwə, ka məni kwəma wəzə na kaa mevivi shi dīfa. Bananshi kwəma va kaa mbəzli, ka gəzanshi a ghəshi məni tsəgha.

Mbəzli ka bənipə shi gəmgəm ni lə ka bənipə shi slar ni

³ Mba'a kə tsahwəti ndə ghavə bənipə nihwəti shiy kwətishi kala kama ghəshi yəm lə na katanə na va kwəma banavəmmə Ndə sləkəmmə Yesəw

6:1 6:1-2 Ef 6:5; Tit 2:9-10; Flm 8-20; 1Pi 2:18 6:3 6:3-10 1:3-7

6:3 6:3 1:10; Gal 1:6-9

*Keristew, zhini kala kama gheshi yem le shi beni ghwemmə kaa nihwəti mbəzli kwa kwal Hyalay, ⁴ ghen tsa ciy kəli tsava ndə gəməy. Shi sənashi na tibaw, gwa'a na va zəlghwə kə ghəpə, kala kərə ma li, war ka məni miy le mbəzli ta nihwəti kwemer ghəngghən ghəngghən. Ka kwəma ci va dza na, mba'a bəkə hərəhə, le 'wanə mba'a dəghar, mba'a zəzə kwəma gəmgəm naa dzəkən mbəzli. ⁵ Ka gheshi dza ki na, ka dzar le ngərə ghəpə kwa kwəma kwa kwəma. Sa wana nza na tsəghay, sa nzana məhərli jikir na sa mbə ghen shi, kala sənata na katan na kwəma gheshi ghwəla. Ma kə zəzə kwəma shiy, war mba'a pə ghwemmə mbə nəw kwal Hyalay, ta kwəməvə gəna dza ghwemmə, kə gheshi.

⁶ Na katan nay, ma ntsaa nəw kwal Hyalay, ndə shiy tsa tərənəw tsa na, war kama nəfə tsa ci mbə vəshi ta ni və shiy. ⁷ A ghwemmə sənay, dirənəmmə səəkə ghwemmə dzəti hidī, kala shiy ta dəvə ghwemmə. War njasa səəkə ghwemmə vay, tsəgha dza ghwemmə zhiniy zhammə kala shiy ta dəvə ghwemmə difa. ⁸ Ghənzə tsəgha mba'a pə ghwemmə kwəməvə shi zəmə, mba'a shiy paa dzəkən ghen tsa ghwemməy, mək na niva tə ghwemmə. ⁹ Ma na mbəzliy dī mənishi ka ka shiyəy, a *ndə jaka tsa Hyala dzaa ngəfəhwəshi ta mənī war shi səkwa hwətəl tsa shi ti shi, kala mənī ma məhərli ta shiy dzaa lafamti nzəy tsa shi, ka

6:4 6:4 1:4; 6:20; 2Tim 2:14 **6:5** 6:5 Zhj 10:12; SləniKY 20:33-34; 1Tes 2:5; Tit 1:11; 1Pi 2:14; 5:2 **6:6** 6:6 4:8; Flp 4:11; Ebr 13:5 **6:7** 6:7 Zhəwbə 1:21; NdəSən 5:14 **6:8** 6:8 Fir 30:8-9

zamtishi. ¹⁰ Di gənay, ghəngħən ghəngħən ka naa banakə *kwəma jikir na kaa ndə. Nihwəti mbəzli dāŋ zlay na nəw kwal Hyala sa dī ghəshi gəna tərəŋw. War ka sa ngəra'wə ghəshi va kwəma va mbə nefer shi ki.

Pəl mbə gəzanci kwa kərni kwəma kaa Timote

¹¹ A na na gha gha ntsa Hyalay, ə pə ghaa ya ghən tsa gha va gəla ni tsəgha ni va shi jikir ni. Ə pə ghaa pəla mənīŋa ka ntsa slar tsa kwa kwəma Hyala, ə pə gha nəwwə kwal Hyala wəzə wəzə, gwanay pə gha banavə nəfə tsa gha kaa Hyala ya hwəmba. Di pə ghaa dī mbəzli gwanashi, ka sə'wa kwəma, mba'a gha mənīŋa ka ntsa wəzə hwər tsa. ¹² A pə ghaa jihəva ta nəw kwal tsa *Kəristəw lə nəfə kwətīŋ. Ə pə ghaa fə ghən ta piy tsaa kədī ma. Sa nzanay, a Hyala harvəŋa ta bəŋa piy tsa va ghala vəghwə tsaa niy gəzəkəvəri gha va kwa kwəma mbəzli dāŋ, mba'a ghəshi sənay njasa banavə gha nəfə tsa gha kaa Kəristəw. ¹³ Avee gəzaŋa kwa kwəma Hyalaa banavəshi piy kaa shi tə ghwəmə gwanashi, lə kwa kwəma Yesəw Kəristəw tsaa gəzəkəvəri kwəma katanj na va kwa kwəma ngwəmna Paŋwəsə Pilatə. ¹⁴ Di fəti ta mənī kwəma gəzaŋee na mənī nzə, ka zlata nahwəti gha mbə ya kwətīŋ ma. Vantaa mbəzli zəmə mətsəni gha lə kwəma jikir na. Tsəgha pə ghaa mənī pa' fəca dza Ndə sləkəmmə Yesəw Kəristəw zhəghəvaa zhikə. ¹⁵ Vici dza

6:12 6:12 1:18; 4:14 6:13 6:13 Mt 27:11-26; Zhj 18:28-19:16

6:14 6:14 1:3, 18; Flp 1:10; 1Tes 5:1-2 6:15 6:15 SləniKY 1:7;
2Pi 3:3-9; ShiZhj 17:14

naa zhøghøvaa zhikø, ge'i lø vøghwø tsa bøkøti Hyala dza naa nza. Hyala vay, a børci vø dzøkøn shiy gwanashi, ghønzø na Hyala kwøtita, vø ghava tøfø miy dzøkøn mbøzli. Ghønzø møni na mazøø dzøkøn mezhizhø gwanashi, zhini ghønzø sløkø mbøzliy sløkøpø. ¹⁶ Hyala va kwøtita na kwa va tø ghwømø. Pøtsa nzøyta na tiy, wan pi tsaa bamøpø tøरणw na, kala mbø ndøø tsøhøy ti. Ndø tifa mba'a søkøø nataw, ndø tifa mba'a dzaa nata dibaw. ð kø møndiy fal Hyala ghønzø sa nza shøndøkø vø lø børci ta kwa ndimndim jiji. *Amin.

¹⁷ A Timote, ø pø ghaa gøzanshi kaa ka shiy tikø tø hidfi, øntaa ghwøy dzaa møni føgø, ka køli ghøn, ghøy ghøy ka shiy na ghøy ki, pø ghwøy ma. Øntaa ghwøy dzaa føy ghøn ta gøna va ghwøy ta møntørywøy ghønzø ya namaða kwøma ma, pø gha kaa ngøshi, sa nzanay, sønay ghøshi nda nza gøna shi va zataw. Wøzøða dzøkøn Hyala kø ghøshiy fø ghøn tsa shi, ghønzø saa bømme shiy tøरणw dalala, ta mbø ghwømmøø vøshi li shi. ¹⁸ ð pø ghaa gøzanshi a ghøshi møni kwøma wøzø na, ka møni tøरणw. ð kø ghøshiy vøli lø gøna shi va, lø nøfø tsa wøzø tsa, ka tøhø kaa nihwøti mbøzli. ¹⁹ Mba'a kø ghøshi mønti tsøghay, shi vø shiy mbøley ghøshi ta kwa kwøma tø pøtsa wøzø tsa dza shiy mbay ma yidøhwøshi. Ghalabay ta kwømavø piy tsa katan tsa dza ghøshi.

²⁰ A Timote ø pø gha køsøvø sløni fambøna

6:16 6:16 Søvøri 33:20; Cem 104:2; Zhj 1:18; Kwøl 1:15; 1Zhj 4:12 **6:17** 6:17 Cem 62:11; Lk 12:15, 20; Zhk 5:1 **6:19** 6:19 Mt 6:20 **6:20** 6:20 1:4; 6:4; 2Tim 1:14

Hjala na mbə dəvə gha bekir dəvə. Ə pə ghaa ndəghwə ghən tsa gha va gəəzə kwəma gəmgəm na va səəkə ma va Hjala. Ndəghwə ghən tsa gha va mbəzliy ni va: A ghəy sənashi shiy, kə ghəshi, mbalaa dzərvə ka ghəshiy bəni kaa mbəzli. ²¹ Ma gəzanee kwəma va tsəghay, sa nə nihwəti mbəzli, a ghəy sənashi shiy, kə ghəshi, dzəghwa mbərəkə ghəshi zlay nəw kwal Hjala. Ava tiba kərayee, nza gha nza ki. Nza Hjala məntəŋwəy wəzə hwər tsa nzə.

**Zliya Yəwən kwəma wəzə naa dzəkən Yesəw
Kəristəw**

**Bana: Zliya Yəwən kwəma wəzə naa dzəkən Yesəw
Kəristəw New Testament**

Le Nouveau Testament en langue Bana du Cameroun

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bana

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Mar 2023 from source files
dated 29 Jan 2022

ae014872-94cd-54bc-869e-601bde2245b3